

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Банківська права
(назва освітньої програми)

на тему: **«ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

(назва теми)

Виконавець:

Студентка

ЦЗФН _____

Вареничева А.О.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

_____
Д.е.н., доцент Жердецька Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2019

АВТОРЕФЕРАТ

випускної роботи Вареничевої Анни Олексіївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

«Оцінка продуктивності банківського бізнесу»

(назва випускної роботи)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Актуальність роботи. Новітні тенденції розвитку банківництва обумовлені необхідністю подолання негативного впливу глобалізації на світові фінансові ринки та потребують впровадження нових підходів до управління діяльністю банків на макро- та мікрорівнях. Руйнівні наслідки впливу світової фінансової кризи на умови функціонування вітчизняних банків ускладнюються нестабільністю внутрішнього політичного та економічного середовища. Це потребує від банків України використання таких методів управління, які б відповідали вимогам фінансової глобалізації, інформаційного суспільства та викликам сучасності. Вагомою складовою створення ефективного механізму фінансового менеджменту банку є побудова науково обґрунтованої системи оцінки продуктивності банківського бізнесу.

Оцінка продуктивності банківської діяльності є одним з найважливіших пріоритетів банківської діяльності. Саме від того, як продуктивно працює окремий банк, залежить продуктивність роботи банківської системи в цілому. Для підвищення продуктивності банківської діяльності в першу чергу потрібно правильно її оцінити. Але в даний час ще не всі питання фінансового менеджменту в банку опрацьовані вітчизняними авторами досить глибоко, що обумовлено специфікою діяльності комерційного банку як єдиного економічного суб'єкта, системно керуючого всіма функціями грошей.

Розвиток банківського бізнесу залежить від подальшого зростання продуктивності, що належить до основних факторів забезпечення конкурентоспроможності банків і свідчить про прогресивний процес його розвитку. Для банків створення необхідних передумов зростання

продуктивності як основного джерела ефективного економічного розвитку набуває в умовах жорсткої конкуренції першочергового значення.

Таким чином, дослідження оцінки продуктивності діяльності банку є актуальним і практично значимим.

Метою дипломної роботи є обґрунтування шляхів підвищення продуктивності банківського бізнесу банків України.

Досягнення поставленої мети потребує вирішення в дослідженні наступних завдань:

- визначити сутність поняття «продуктивність банківської діяльності» та її відмінності від ефективності;
- охарактеризувати науково-методичні засади оцінки продуктивності банківського бізнесу;
- провести аналіз витрат та доходів банківських установ як чинника продуктивності;
- надати узагальнюючу оцінку продуктивності діяльності банків за показниками доходів та витрат;
- розробити шляхи підвищення продуктивності банківського бізнесу в Україні на засадах порівняльної оцінки світового досвіду чинників продуктивності банківського бізнесу.

Об'єкт дослідження – це процеси оцінки продуктивності банківського бізнесу.

Предмет дослідження – це результати банківської діяльності, що відображені у фінансовій звітності

Методи дослідження. Під час написання роботи були використані такі методи як: логічні та емпіричні методи пізнання економічних механізмів, методи порівняльного аналізу, методи факторного аналізу, методи проблемно-ситуаційного аналізу, методи статистичного аналізу.

Інформаційною базою дослідження виступали наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених, нормативно-

законодавчі акти України, матеріали наукових досліджень, аналітичні матеріали НБУ, дані звітності банків.

У першому розділі встановлено, що «Ефективність» та «Продуктивність» це різні, але дуже тісно пов'язані між собою поняття.

Вимірювання ефективності являє собою просування аналізу продуктивності. Поняття «Ефективність» засноване за розрахунками від загальної продуктивності при розгляді різних вхідних і вихідних факторів.

Продуктивність — це ефективність використання ресурсів — праці капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації — під час виробництва різних товарів і надання послуг. Вона відбиває взаємозв'язок між кількістю і якістю вироблених товарів або наданих послуг і ресурсами, які були витрачені на їх виробництво. Продуктивність дає змогу порівнювати виробництво на різних рівнях економічної системи (на рівні окремого індивіда, цеху, підприємства, організації, галузі й держави) з використаними ресурсами. Більш висока продуктивність означає збільшення обсягу продукції за тих самих витрат, при цьому необхідно враховувати потреби цієї чи іншої продукції на ринку, в суспільстві.

Продуктивність можна розглядати як загальний показник, що характеризує ефективність використання ресурсів для виробництва продукції. Проте сучасна економічна теорія стверджує, що точно визначити роль і частку витрат тих чи інших ресурсів, використаних на виробництво продукції, неможливо. Тому для визначення ефективності виробництва найчастіше використовують показник продуктивності.

У другому розділі проведено оцінку продуктивності ПАТ «Ощадбанк» та ПАТ «Укресімбанк», результати яких порівнюються з показниками банківської системи. Обидва банки є системно важливими фінансовими установами, їхнім основним акціонером є держава в особі Міністерства Фінансів України.

В АТ «Ощадбанк» частка процентних доходів до загальних доходів складає 81,45%, динаміка зменшилася порівняно з попереднім періодом і становить -7,47%. Комісійні доходи складають 22,34%, та збільшилися на 33% порівняно з 2017 роком. Торговельний результат також зменшився, проте динаміку у відносному вираженні оцінити неможливо, оскільки значення з позитивного результату протягом року стало негативним. В цілому витрати АТ «Ощадбанк» зростають на тлі скорочення доходів, що є свідченням зменшення продуктивності діяльності банку.

В банку АТ «Укресімбанк» частка процентних доходів до загальних доходів складає 94,9%, динаміка зменшилася порівняно з попереднім періодом і становить -7,61%. Комісійні доходи складають 10,2%, та збільшилися на 181% порівняно з 2017 роком. Торговельний результат також зменшився, проте динаміку у відносному вираженні оцінити неможливо, оскільки значення з позитивного результату протягом року стало негативним. В цілому витрати й доходи АТ «Укресімбанк» зменшуються, а випереджаюче зменшення витрат позитивно впливає а показники продуктивності, хоча з огляду на скорочення обсягів діяльності ситуацію не можна однозначно охарактеризувати як позитивну.

В цілому по банківській системі частка процентних доходів до загальних доходів складає 68,81% та існує позитивна динаміка до зростання на рівні 10%. Комісійні доходи складають 22,34%, та збільшилися на 37% порівняно з 2017 роком. Торговельний результат також зменшився. В цілому витрати банківської системи України зменшуються на тлі зростання доходів, що є свідченням покращання продуктивності функціонування системи

У третьому розділі дослідженні проаналізовано продуктивність банківського сектору економіки України як співвідношення валових доходів й витрат. Установлено, що в посткризовий період продуктивність банківського сектору була від'ємною із частковим відновленням позитивної динаміки в 2011-2013 рр., проте підсилення економіко-політичної нестабільності зумовлює нестабільну та здебільшого негативну динаміку

показника. Визначено, що в умовах, коли рівень інфляції перевищує 20%, банківська продуктивність набуває від'ємного значення. Також забезпечення позитивної продуктивності майже неможливе при зменшенні промислового виробництва. Таким чином, основною передумовою відновлення позитивної продуктивності діяльності банків України є забезпечення сталого економічного розвитку та помірної інфляції.

Стосовно мікроекономічних детермінант банківської продуктивності варто зазначити наступне: ефективне управління проблемною заборгованістю та пошук джерел диверсифікації доходів забезпечить відновлення беззбиткової діяльності українських банків.

Основною передумовою зростання продуктивності банківського бізнесу в Україні є забезпечення позитивної динаміки ВВП, відсутність знецінення національної грошової одиниці та рівень інфляції не вище 20%.

Загальні рекомендації для більшості банків системи можна сформулювати наступним чином: збільшення обсягів активних операцій (кредитних та інвестиційних) з прийнятним рівнем ризику, оптимізація доходності інвестиційних портфелів, пошук нових клієнтів з метою нарощування комісійних доходів (можливе незначне підвищення цін).

Для АТ «Ощадбанк» можна рекомендувати передусім сконцентрувати на комісійному та торговельному доходах.

Для АТ «Укрексімбанк» пріоритетним завданням є робота із проблемною заборгованістю та скорочення обсягів резервів за кредитним операціями. Крім того, варто докласти зусиль для утримання позицій на ринку банківських послуг некредитного характеру.

Ключові слова: банк, банківський бізнес, продуктивність банківського бізнесу, підходи до вимірювання продуктивності (посередницький підхід, підхід на основі доданої вартості або виробничий підхід, підхід на основі витрат користувачів), доходи та витрати банків.